

BÀI 1: TỰ HÀO VỀ TRUYỀN THỐNG DÂN TỘC VIỆT NAM (3 tiết)

I. MỤC TIÊU

1. Yêu cầu cần đạt

Sau bài học này, HS sẽ:

- Nêu được một số truyền thống của dân tộc Việt Nam.
- Nhận biết được giá trị các truyền thống của dân tộc Việt Nam.
- Kể được một số biểu hiện của lòng tự hào về truyền thống dân tộc Việt Nam.
- Đánh giá được hành vi, việc làm của bản thân và những người xung quanh trong việc thể hiện lòng tự hào về truyền thống dân tộc Việt Nam.
- Thực hiện được những làm cụ thể để giữ gìn, phát huy truyền thống dân tộc.

2. Năng lực

a. Năng lực chung

- *Tự chủ và tự học*: biết lắng nghe và chia sẻ ý kiến cá nhân với bạn, nhóm và GV. Tích cực tham gia các hoạt động trong lớp.
- *Giao tiếp và hợp tác*: có thói quen trao đổi, giúp đỡ nhau trong học tập; biết cùng nhau hoàn thành nhiệm vụ học tập theo sự hướng dẫn của thầy cô.
- *Giải quyết vấn đề và sáng tạo*: biết phối hợp với bạn bè khi làm việc nhóm, có sáng tạo khi tham gia các hoạt động giáo dục công dân.

b. Năng lực đặc thù

- *Năng lực điều chỉnh hành vi*: thực hiện và đánh giá được những hành vi, việc làm của bản thân và những người xung quanh trong việc thể hiện lòng tự hào về truyền thống dân tộc Việt Nam.
- *Năng lực tìm hiểu và tham gia các hoạt động kinh tế - xã hội*: Nhận biết được một số truyền thống của dân tộc Việt Nam, các giá trị của truyền thống dân tộc và kể tên được những biểu hiện của lòng tự hào về truyền thống dân tộc Việt Nam.

3. Phẩm chất

Có phẩm chất yêu nước, trách nhiệm, thể hiện qua niềm tự hào về truyền thống và những giá trị quý báu của truyền thống dân tộc Việt Nam, sống có trách nhiệm, phê phán những việc làm trái ngược với truyền thống tốt đẹp của dân tộc.

III. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Đối với giáo viên

- SHS, SGV, KHBD *Giáo dục công dân 8*.
- Thiết bị dạy học:
 - + Máy tính, máy chiếu (nếu có), bảng, phấn, giấy A0.
 - + Các tranh, hình ảnh, video clip có nội dung thể hiện nội dung về tự hào truyền thống dân tộc như các nhân vật lịch sử, sự tương thân tương ái, các phong tục tập quán,...

2. Đối với học sinh

- SHS, SBT *Giáo dục công dân 8*.

- Tranh ảnh, tư liệu sưu tầm có liên quan đến nội dung bài học và dụng cụ học tập theo yêu cầu của GV.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. HOẠT ĐỘNG 1: KHỞI ĐỘNG

a. Mục tiêu: Tạo cảm hứng học tập cho HS, giúp HS xác định được nội dung bài học về các truyền thống của dân tộc Việt Nam.

b. Tổ chức thực hiện:

Hoạt động của thầy, trò	Yêu cầu cần đạt
Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV tổ chức cho HS tham gia cá nhân, quan sát tranh SHS tr.5 và thực hiện yêu cầu: <i>Em hãy ghép các chữ cái cùng nhóm màu thành những từ có ý nghĩa về truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam.</i> - GV gia hạn thời gian hoàn thành nhiệm vụ là 2-3 phút. Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập - GV cho HS thời gian quan sát tranh và hoàn thành nhiệm vụ. - GV quan sát, hướng dẫn và hỗ trợ HS (nếu cần thiết). Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV yêu cầu HS nêu câu trả lời những từ mà HS ghép được. <i>Ví dụ:</i> + Nhóm chữ cái màu vàng: <i>HIẾU HỌC.</i> + Nhóm chữ cái màu tím: <i>HIẾU THẢO.</i> + Nhóm chữ cái màu hồng: <i>YÊU NƯỚC.</i> - Các HS khác nhận xét, nêu ý kiến khác (nếu có). Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập - GV nhận xét, đánh giá và công bố HS nào ghép được nhiều từ đúng và nhanh nhất chiến thắng. - GV dẫn dắt vào nội dung bài mới: <i>Truyền thống tốt đẹp của dân tộc là tài sản vô cùng quý báu được tổ tiên, ông cha tạo dựng, lưu truyền từ ngàn xưa cho đến ngày nay. Là người con đất Việt, chúng ta luôn tự hào, quyết tâm giữ gìn và phát huy truyền thống dân tộc để xứng danh là con cháu Lạc Hồng.</i> <i>Để tìm hiểu rõ hơn về đề này, chúng ta sẽ cùng nhau đi tìm hiểu trong bài học ngày hôm nay - Bà1. Tự hào về truyền thống dân tộc Việt Nam.</i>	

2. HOẠT ĐỘNG 2: HÌNH THÀNH KIẾN THỨC

*** Nhiệm vụ 1: Đọc bài đồng dao, quan sát hình ảnh và thực hiện yêu cầu**

a. Mục tiêu: HS nêu được một số truyền thống của dân tộc Việt Nam.

b. Tổ chức thực hiện

Hoạt động của thầy, trò	Yêu cầu cần đạt
Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV yêu cầu học sinh chia nhóm (nhóm đôi)	

- GV yêu cầu HS đọc bài đồng dao, quan sát hình ảnh trong SHS tr.6 và thực hiện yêu cầu: <i>Em hãy chỉ ra những truyền thống của dân tộc Việt Nam được thể hiện trong bài đồng dao và các hình ảnh trên. Hãy nêu giá trị của những truyền thống đó.</i> - GV hướng dẫn HS rút ra kết luận, trả lời câu hỏi: <i>Hãy nêu những truyền thống khác của dân tộc Việt Nam mà em biết.</i> Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS đọc bài đồng dao, quan sát hình ảnh SHS tr.6 và trả lời câu hỏi. - HS rút ra kết luận về những truyền thống của dân tộc Việt Nam theo hướng dẫn của GV. - GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS (nếu cần thiết). Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời 2 - 3 HS trả lời câu hỏi: <i>Những truyền thống của dân tộc Việt Nam được thể hiện trong bài đồng dao và hình ảnh: Uống nước nhớ nguồn, Đánh giặc, Hiếu học, Nhân nghĩa, Thương người, Yêu thương đùm bọc.</i> - GV tổng hợp ý kiến lên bảng. - GV rút ra kết luận về một số truyền thống dân tộc Việt Nam. - GV mời các HS khác nhận xét, bổ sung (nếu có). Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập - GV nhận xét, đánh giá - GV chuyển sang nội dung mới.	1. Một số truyền thống của dân tộc: yêu nước, hiếu học, đoàn kết, nhân nghĩa, cần lao động, tôn sư trọng đạo, uống nước nhớ nguồn,.... 2. Giá trị của các truyền thống: + Những truyền thống tốt đẹp có giá trị to lớn về văn hóa, lịch sử, xã hội, kinh tế + Là nguồn lực quan trọng để phát triển đất nước, góp phần hình thành những phẩm chất tốt đẹp của con người Việt Nam.
---	---

*** Nhiệm vụ 2: Em hãy đọc các trường hợp sau và thực hiện yêu cầu**

a. Mục tiêu: HS kể được một số biểu hiện của lòng tự hào về truyền thống của dân tộc Việt Nam; đánh giá được hành vi, việc làm của bản thân và những người xung quanh trong việc thể hiện lòng tự hào về truyền thống của dân tộc Việt Nam.

b. Tổ chức thực hiện

Hoạt động của thầy, trò	Yêu cầu cần đạt
Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV yêu cầu học sinh chia nhóm thành 3 nhóm - GV yêu cầu HS đọc các trường hợp 1, 2, 3 trong SHS tr.7 và trả lời câu hỏi: + Nhóm 1: Trường hợp 1 + Nhóm 2: Trường hợp 2 + Nhóm 3: Trường hợp 3 <i>Em hãy cho biết những biểu hiện của lòng tự hào về truyền thống dân tộc qua việc làm của các nhân vật trong các trường hợp trên.</i> - GV hướng dẫn HS rút ra kết luận, trả lời câu hỏi:	3. Những biểu hiện của lòng tự hào về truyền thống dân tộc Việt Nam: + Trân trọng, hãnh diện và giữ gìn, phát huy các giá trị tốt đẹp của truyền thống. + HS cần phải tìm hiểu, tôn trọng, giữ gìn và phát huy các truyền thống tốt đẹp, góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam “tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc”. Đồng thời, phê phán, lên

<i>Em hãy kể những việc làm của bản thân và những người xung quanh trong việc thể hiện lòng tự hào về truyền thống của dân Việt Nam.</i> Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS đọc các trường hợp SHS tr.7 và trả lời câu hỏi. - HS rút ra kết luận về những biểu hiện của lòng tự hào về truyền thống của dân tộc Việt Nam theo hướng dẫn của GV. Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện nhóm trả lời câu hỏi - GV tổng hợp ý kiến lên bảng - GV rút ra kết luận về một số truyền thống dân tộc Việt Nam. - GV mời các HS khác nhận xét, bổ sung (nếu có). Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập - GV nhận xét, đánh giá - GV chuyển sang nội dung mới.	án, ngăn chặn những hành vi làm tổn hại đến
--	--

3. HOẠT ĐỘNG 3: LUYỆN TẬP

a. Mục tiêu: Giúp học sinh củng cố, hệ thống lại kiến thức đã học.

b. Tổ chức thực hiện

Hoạt động của thầy, trò	Yêu cầu cần đạt
Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV yêu cầu HS đọc làm bài tập 1,2,3,4,5 trong SHS tr.8,9 và trả lời câu hỏi theo yêu cầu: * Bài tập 1: Chia lớp làm 2 đội (chọn ra 5 bạn) chơi trò chơi tiếp sức đồng đội thời gian 5 phút * Bài tập 2,3,4: Hoạt động cá nhân * Bài tập 5: Hoạt động dự án yêu cầu học sinh hoàn thành bài tập nộp lại vào tiết học sau. 1. Em hãy tìm những câu ca dao, tục ngữ nói về truyền thống của dân tộc Việt Nam và giải thích ý nghĩa. 2. – Em hãy trình bày giá trị của các truyền thống dân tộc Việt Nam được thể hiện trong đại dịch Covid – 19. – Em hãy nêu những việc làm cần thiết để giữ gìn, phát huy giá trị truyền thống của dân tộc Việt Nam. 3.	1. - Câu ca dao: “Ăn quả nhớ kẻ trồng cây/ Ăn khoai nhớ kẻ cho dây mà trồng”. => <i>Ý nghĩa:</i> phản ánh về truyền thống uống nước nhớ nguồn của dân tộc Việt Nam. Câu ca dao muốn khuyên chúng ta: cần trân trọng, biết ơn thế hệ đi trước - những người đã lao động vất vả, tạo ra thành quả để chúng ta được thụ hưởng. - Câu ca dao: “Một cây làm chẳng nên non/ Ba cây chụm lại nên hòn núi cao” => <i>Ý nghĩa:</i> đề cao vai trò của sự đoàn kết trong cuộc sống. - Câu ca dao: “Dạy con, con nhớ lấy lời/ Trọng cha, kính mẹ, suốt đời chớ quên” => <i>Ý nghĩa:</i> khuyên con người cần trân trọng, biết ơn công lao sinh thành và dưỡng dục của cha mẹ; luôn hiếu thảo và kính trọng cha mẹ. - Câu tục ngữ: “Một chữ là thầy, nửa chữ cũng là thầy” => <i>Ý nghĩa:</i> khuyên con người cần kính trọng, biết ơn công lao dạy dỗ của thầy cô - Câu tục ngữ: “Giặc đến nhà đàn bà cũng đánh” => <i>Ý nghĩa:</i> Ca ngợi tinh thần yêu nước, bất khuất đấu tranh chống giặc ngoại xâm. 2.

– Theo em, vì sao tiếng Việt là niềm tự hào của dân tộc Việt Nam? – Em có suy nghĩ gì về một số bạn trẻ hiện nay thích dùng ngôn ngữ “chat”, viết tắt tùy ý, biến âm một cách cảm tính, sai chính tả,...? - Bản thân em đã giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt như thế nào? 4. Em hãy cho biết việc làm nào sau đây thể hiện sự kế thừa, phát huy truyền thống của dân tộc. Vì sao? a) Tích cực tìm hiểu lịch sử đấu tranh chống giặc ngoại xâm của dân tộc Việt Nam. b) Bắt chước theo thần tượng trong phim ảnh, mạng xã hội,... thiếu sự chọn lọc. c) Chê bai những người mặc trang phục truyền thống là không phù hợp. d) Tìm hiểu và giới thiệu với bạn bè quốc tế về các trò chơi dân gian, lễ hội truyền thống, văn hoá ẩm thực của dân tộc Việt Nam. e) Tam gia chương trình văn nghệ về chủ đề quê hương, đất nước, con người Việt Nam. 5. Em hãy viết đoạn văn bày tỏ lòng tự hào của bản thân đối với một truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam và đề xuất những việc làm cụ thể để giữ gìn, phát huy truyền thống đó trong thời kì hội nhập, phát triển. - GV hướng dẫn HS rút ra kết luận, trả lời câu hỏi: Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS làm bài tập 1,2,3,4 SHS tr.8,9 và trả lời câu hỏi.	* Giá trị của các truyền thống dân tộc Việt Nam được thể hiện trong đại dịch Covid – 19. - Trong đại dịch Covid-19, nhân dân Việt Nam đã phát huy nhiều truyền thống tốt đẹp của dân tộc, như: yêu nước, dũng cảm, đoàn kết, tương thân tương ái,.. - Các truyền thống tốt đẹp của dân tộc đã: + Ngày càng lan tỏa, chuyển hoá thành sức mạnh, tạo thành động lực để chúng ta vượt qua khó khăn, thực hiện “mục tiêu kép” vừa đẩy lùi được dịch bệnh, vừa phát triển kinh tế, bảo đảm an sinh xã hội. + Góp phần tôi luyện thêm những phẩm chất tốt đẹp của con người Việt Nam. + Là nguồn sức mạnh nội sinh để các người Việt Nam xây dựng và phát triển bền vững đất nước. * Để giữ gìn, phát huy giá trị truyền thống của dân tộc Việt Nam, mỗi chúng ta cần: + Tích cực tìm hiểu về các truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam. + Tôn trọng sự đa dạng văn hóa của các vùng miền, dân tộc. + Tích cực quảng bá, giới thiệu với bạn bè trong và ngoài nước,... về những truyền thống tốt đẹp của dân tộc. + Bài trừ, phê phán những hủ tục, phong tục lạc hậu. + Hằng hái tham gia các hoạt động thiện nguyện, hoạt động sinh hoạt văn hóa cộng đồng,... do nhà trường, địa phương tổ chức. + Phê phán việc làm, hành động thiếu ý thức trách nhiệm, đi ngược lại truyền thống tốt đẹp của dân tộc, làm ảnh hưởng đến hình ảnh, giá trị của cộng đồng.... 3. Tiếng Việt là niềm tự hào của dân tộc Việt Nam, vì: - Tiếng Việt là thành quả của sự sáng tạo của cha ông ta; - Tiếng Việt được hình thành và phát triển trong quá trình lịch sử đấu tranh dựng nước và giữ nước lâu dài của dân tộc Việt Nam, được người Việt gìn giữ và trao truyền từ thế hệ này qua thế hệ khác. * Bản thân em đã giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt như - Suy nghĩ: việc một số bạn trẻ hiện nay thích dùng ngôn ngữ “chat”, viết tắt tùy ý, biến âm một cách cảm tính, sai chính tả,... sẽ làm mất đi sự trong sáng của tiếng Việt. Em không đồng tình với hành động này. - Những việc bản thân em đã làm để giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt: + Nói và viết đúng chuẩn mực về phát âm, chính tả chữ viết, từ ngữ, ngữ pháp và phong cách ngôn ngữ.
---	--

- Đối với hoạt động dự án yêu cầu học sinh hoàn thành bài tập nộp lại vào tiết học sau. - HS rút ra kết luận về những biểu hiện của lòng tự hào về truyền thống của dân tộc Việt Nam theo hướng dẫn của GV. Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện nhóm, cá nhân báo cáo kết quả - GV tổng hợp ý kiến lên bảng - GV mời các HS khác nhận xét, bổ sung (nếu có). Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập - GV nhận xét, đánh giá - GV chuyển sang nội dung mới.	+ Phê phán những hành vi: “pha tiếng” nước ngoài khi giao tiếp; lạm dụng “tiếng lóng”, ngôn ngữ “chat” trong giao tiếp,... 4. Những việc làm thể hiện sự kế thừa, phát huy truyền thống của dân tộc là: + Tích cực tìm hiểu lịch sử đấu tranh chống giặc ngoại xâm của dân tộc Việt Nam. + Tìm hiểu và giới thiệu với bạn bè quốc tế về các trò chơi dân gian, lễ hội truyền thống, văn hóa ẩm thực của dân tộc Việt Nam. + Tham gia chương trình văn nghệ về chủ đề quê hương, đất nước, con người Việt Nam. - Vì: những việc làm này xuất phát từ sự trân trọng, hãnh diện về những giá trị truyền thống tốt đẹp mà các thế hệ người Việt Nam đã sáng tạo, tích lũy và trao truyền lại.
---	---

4. Hoạt động 4: Vận dụng, tìm tòi mở rộng

a. Mục tiêu:

- HS vận dụng những kiến thức đã học để giải quyết một vấn đề trong cuộc sống
- Hướng dẫn học sinh tìm tòi mở rộng sưu tầm thêm kiến thức liên quan đến nội dung bài học.

b. Tổ chức thực hiện:

Hoạt động của thầy, trò	Yêu cầu cần đạt
Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ học tập: - GV chia lớp thành 4 nhóm thảo luận trong thời gian 5 phút Em hãy làm việc nhóm để xây dựng kế hoạch và thực hiện hành động cụ thể nhằm giữ gìn, phát huy truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam (truyền thống hiếu học, yêu nước, hiếu thảo,...). + Hoạt động dự án (theo nhóm): Em hãy tuyên truyền, quảng bá về truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam bằng những sản phẩm như: báo tường, đoạn phim ngắn, âm nhạc, ca dao, tục ngữ,... Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ học tập - HS làm việc theo nhóm. - Với hoạt động dự án: HS nghe hướng dẫn, chuẩn bị. Các thành viên trong nhóm trao đổi, thống nhất nội dung, hình thức thực hiện nhiệm vụ Bước 3: Báo cáo kết quả và thảo luận - Đại diện nhóm báo cáo.	* Những việc làm cụ thể để phát huy truyền thống hiếu thảo: - Luôn kính trọng, lễ phép với ông bà, cha mẹ. - Yêu thương và giúp đỡ ông bà, cha mẹ những công việc phù hợp với lứa tuổi và sức khỏe của bản thân, ví dụ: dọn dẹp nhà cửa; giặt quần áo, rửa bát, nấu bữa cơm đơn giản, chăm sóc em,.. - Thường xuyên hỏi thăm, quan tâm đến sức khỏe của ông bà, cha mẹ - Cần cù, sáng tạo trong học tập và lao động. - Tôn trọng, lắng nghe những lời khuyên, sự định hướng của ông bà, cha mẹ.

- Đối với hoạt động dự án học sinh trình bày trong tiết sau - Hướng dẫn HS cách trình bày (nếu cần). Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ -Yc hs nhận xét câu trả lời. -Gv sửa chữa, đánh giá, chốt kiến thức.	- Thường xuyên tâm sự, chia sẻ những khó khăn với ông bà, cha mẹ...
---	---